

BNP og husholdningenes inntekter: En regional analyse

Hege Marie Edvardsen

Er det slik at verdiskapingen finner sted i distriktene, mens inntektene opparbeides i sentrale strøk? Eller er inntekt og verdiskapende virksomhet jevnt fordelt? I nasjonalregnskapet brukes ikke begrepet verdiskaping, men bruttoproduktet for de enkelte næringer er et mål på inntekter til allokering/aktivitet som skapes ved ulike typer næringsvirksomhet. Ved hjelp av tall fra det fylkesfordelte nasjonalregnskapet finner vi at regionenes bidrag til BNP bl.a. avhenger av sammensetningen av næringslivet i regionene. Bildet av hvor verdiskapingen finner sted nyanseres når vi ser på tall for hovednæringene for seg. Dette sammenlignes med tall for husholdningenes inntekter. Hovedbildet er at inntektsfordelingen og fordelingen av bruttoregionalproduktet henger sammen: Regioner med en relativt høy andel av bruttonasjonalproduktet har også en høy andel av husholdningenes inntekter.

Innledning

Denne artikkelen bygger på et tidligere utgitt notat om det fylkesfordelte nasjonalregnskapet (FNR) for 1993, Edvardsen (1998), og en artikkel i ukens statistikk (Sørensen, 1998) om den regionale fordeling av husholdningenes inntekter. Inntektsberegningene er i utgangspunktet basert på nasjonalregnskapstall for 1993-1996. Disse er så fordelt på regioner ved å koble til selvangivelsesstatistikk, statistikk fra rikstrykdeverket samt befolkningsstatistikk. Tallmaterialet for allokeringen av husholdningenes inntekter er her satt i sammenheng med FNR93. Det regionale nivå er landsdeler, slik de er i SSBs landsdelsinndeling REGIN 2.

Hovedtallene fra nasjonalregnskapet er ennå ikke regionalisert for senere år enn 1993. Analysen er derfor begrenset til dette året. Selv om aktualiteten av tallene er lav, kan de bidra til å belyse viktige relative forhold mellom landsdelene når det gjelder fordeling av verdiskaping og husholdningenes inntekter.

“Verdiskaping”, hva er det?

En utbredt oppfatning synes å være at virkelig verdiskaping først finner sted når man skaper verdier der det før var intet, og at verdiene en skaper er håndfaste, visuelle og dermed klart og tydelig målbare. Det semantiske innhold en tillegger ordet vil ofte avhenge av ståsted i selve verdiskapingsdebatten. I nasjonalregnskapet brukes ikke begrepet verdiskaping, og vi tar heller ikke noe standpunkt i verdiskapingsdebatten. I nasjonalregnskapssammenheng gir *bruttoproduktet* for de enkelte næringer et mål på inntekter til allokering/aktivitet som skapes ved ulike typer næringsvirksomhet.

Landsdelsinndelingen

REGIN 2 (LANDSDELER)

Landsdel 1 – Oslo og Akershus:	Oslo og Akershus
Landsdel 2 – Sørøst-Norge:	Østfold, Vestfold, Buskerud og Telemark
Landsdel 3 – Hedmark og Oppland:	Hedmark og Oppland
Landsdel 4 – Agder og Rogaland:	Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland
Landsdel 5 – Vestlandet:	Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal
Landsdel 6 – Trøndelag:	Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag
Landsdel 7 – Nord-Norge:	Nordland, Troms og Finnmark

Bruttoproduktet (på engelsk Value Added) for en næring fremkommer som differansen mellom produksjon og produktinnsats. Bruttoproduktet måles i basisverdi, som viser det produsenten faktisk sitter igjen med etter at subsidier er mottatt og avgifter er betalt. Intensjonen er at bruttoproduktet skal avspeile hva som reelt sett kommer ut av selve produksjonsprosessen.

Bruttoprodukt = Produksjon - produktinnsats
 = Lønnskostnader + kapitalslit
 + driftsresultat + netto næringskatter

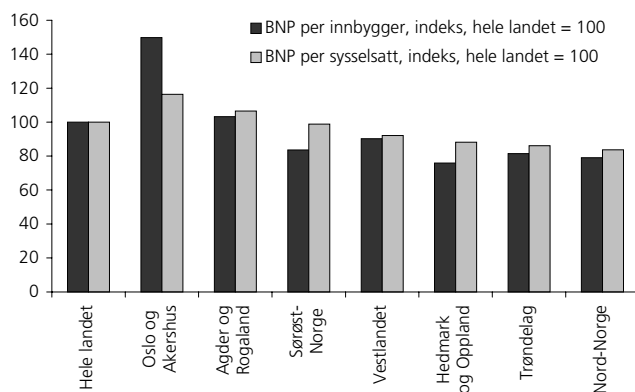
BNP fremkommer ved at det til næringenes bruttoprodukt totalt legges summen av netto produktskatter (merverdavgift, investeringsavgift, tobakksavgift o.l.) og korrigeres for FISIM (av engelsk: Financial intermediation Services Indirectly Measured). FISIM består i hovedsak av finans-

Hege Marie Edvardsen, konsulent ved seksjon for nasjonalregnskap. E-post: hege.marie.edvardsen@ssb.no

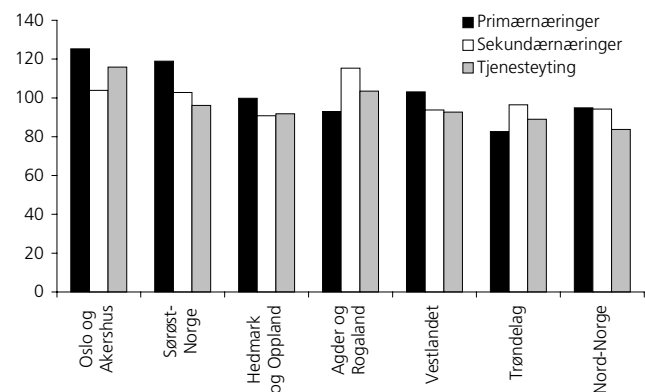
Tabell 1. Hovedtall fra det fylkesfordelte nasjonalregnskapet 1993 (ekstrafylket er holdt utenfor)

Landsdel	Innbyggere 1 000 personer	Sysselsatte 1 000 personer	BNPR millioner kroner	BNPR per innbygger		BNPR per sysselsatt	
				kr. per innbygger	indeks, hele landet = 100	kr. per sysselsatt	indeks, hele landet = 100
Hele landet	4 311 991	2025	722 527	167 562	100	356 856	100
Oslo og Akershus	902 883	546	226 581	250 953	150	415 288	116
Sørøst-Norge	830 129	330	116 272	140 065	84	352 660	99
Hedmark og Oppland	370 343	150	47 086	127 142	76	314 746	88
Agder og Rogaland	595 362	271	102 985	172 979	103	380 018	106
Vestlandet	765 190	352	115 723	151 234	90	328 572	92
Trøndelag	382 125	170	52 182	136 558	81	307 134	86
Nord-Norge	465 961	207	61 698	132 410	79	298 491	84

Figur 1. BNPR per innbygger og per sysselsatt 1993. Indeks, hele landet ekskl. ekstrafylket = 100

Figur 2. Bruttoprodukt per sysselsatt i hovednæringene. Regioner 1993. Indeks, hele landet = 100

institusjonenes rentemargin (tidligere kalt "frie banktjenester"). Per konvensjon fordeles ikke FISIM på de enkelte mottakere i nasjonalregnskapet, men legges til som en korreksjonspost på produktinnsatsen i alt.

Som BNP måles den enkelte regions bruttoregionalprodukt, BNPR, i kjøperpriser. I det fylkesfordelte nasjonalregnskapet for 1993 (FNR93) er netto produktskatter og FISIM fordelt på fylkene med fylkenes andeler av landets samlede bruttoprodukt som fordelingsnøkler. Dermed er den regionale fordeling av fylkenes totale bruttoprodukt og BNPR den samme.

Tabell 1 viser hovedtall for BNPR totalt, per innbygger og per sysselsatt etter SSBs landsdelsinndeling REGIN 2.

Da sysselsettingen i FNR registreres etter arbeidssted vil *pendlingen* gjøre at BNP per innbygger blir forskjellig fra BNP per sysselsatt. Det er derfor rimelig at Oslo og Akershus har en lavere indeks per sysselsatt enn per innbygger, mens forholdet er motsatt for de øvrige landsdeler. Til tross for dette ligger Oslo og Akershus 16 prosent over landsgjennomsnittet for BNPR per sysselsatt.

Næringssammensetningen avgjør

For hver enkelt sysselsatt vil bidraget til bruttoproduktet avhenge av bl.a. to ting: Næringens kapitalintensitet, og den sysselsattes egen produktivitet. Jo mer kapitalintensiv næringen er, jo høyere er bidraget til det samlede bruttoprodukt, med oljenæringene som det mest ekstreme eksempel¹. Generelt vil det være slik at fylker der kapitalintensive næringer veier relativt tungt i næringssammensetningen vil ha en høyere BNPR per sysselsatt enn fylker der f.eks. primærnæringene dominerer.

For landet sett under ett har vi at en sysselsatt innen primærnæringene (jordbruk, skogbruk og fiske) i gjennomsnitt bidrar med ca. 199 100 kroner til bruttoproduktet. Dersom den sysselsatte arbeider innenfor sekundærnæringene er bidraget: 346 000 kroner, mens tilsvarende tall for sysselsatte innen tjenesteyting er 319 900 kroner. I seg selv gir dette store regionale forskjeller ettersom næringssammensetningen varierer mellom regionene.

Når en tar hensyn til ulikheter i næringsstruktur i de enkelte fylkene, vil det likevel være forskjeller i bruttoprodukt per sysselsatt. Dette kan være et grovt uttrykk for

1 Utvinning av olje og gass er lagt til et eget konstruert fylke; det såkalte ekstrafylket. Landbasert virksomhet er imidlertid fordelt på de ordinære fylkene. Foruten olje- og gassvirksomheten rommer ekstrafylket også aktiviteten på Svalbard, ambassader i utlandet o.l.

Litt nærmere om fylkesfordelt nasjonalregnskap

Det fylkesfordelte nasjonalregnskapet (FNR) er en regional spesifikasjon av det endelige nasjonalregnskapet. I alt har det vært laget regionale regnskap for årene 1965, 1973, 1976, 1980, 1983, 1986, 1990, 1992 og 1993. Hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet ble avsluttet i 1995, og de fylkesfordelte regnskapene for 1992 og 1993 bygger på de reviderte tallene og metodene anbefalt av Eurostat (Eurostat (1995), Eurostat (1996a), Eurostat (1996b).)

I FNR fordeles de endelige nasjonalregnskapstallene på fylker ved hjelp et sett fordelingsnøkler. I fordelingsnøklerne er det i størst mulig grad søkt å utnytte næringsstatistikk. Hovedprinsippet er at produksjon, produktinnsats og sysselsetting fordeles dit bedriften (dvs. produksjonseenheten) ligger, og at investeringene fordeles dit de faktisk finner sted (hjemstedsprinsippet). Regnskapet er m.a.o. ikke bygd opp fra bunnen av, ved å summere opp de ulike statistikker for de ulike fylkene. Men slik statistikk vil ofte utgjøre grunnlaget i fordelingsnøklerne. Der næringsstatistikk ikke har vært tilgjengelig, er visse forenklinger foretatt, som f.eks. å bruke omsetning som en indikator for produksjon. Der det ikke finnes tall for produktinnsatsen er denne utviklet proporsjonalt med produksjonen.

Hjemstedsprinsippet er, for enkelte næringer, ikke helt entydig å følge. Metodeheftene utarbeidet av Eurostat gir detaljerte retningslinjer for noen av disse. Under nevnes kort hvordan Eurostats retningslinjer for enkelte av disse næringene er forsøkt etterkommet i FNR93.

Fiske

Produksjonen innen fiske og fangstnæringene er fordelt etter fangstfartøyenes registreringssted. På fylkesnivå er ikke nødvendigvis båtenes registreringssted identisk med

ilandføringssted for fisken. Slike forskjeller er imidlertid mindre når vi ser på landsdelsnivå.

Bygg og anlegg

Byggeplassenes stort sett temporære karakter medfører at registreringen i Statistisk sentralbyrås bedrifts- og foretaksregisteret (BOF) er noe mangelfull for fordeling av produksjonen innen bygge- og anleggsnæringene på fylker. For å fordele produksjonen dit den faktisk finner sted brukes det i FNR følgende totrinnsmetode: Først en regionalisering i henhold til BOF, deretter - når bygge- og anleggsinvesteringene i alle næringer er fordelt - lages en spesialvare som omfordeler anvendelsen av bygge- og anleggsprodukter til der produktene leveres.

Samferdselsnæringene

Jernbane og luftfart fordeles delvis etter lønnssummer, og delvis ved hjelp av trafikkindikatorer (antall passasjerer som stiger av og på /tonn gods lastet). Når det gjelder skip i utenriks sjøfart anbefaler Eurostat å bruke båtenes faste havn å fordele etter. Dersom skipene ikke har fast havn i noe innenlandsk fylke anbefaler Eurostat at produksjonen fordeles dit hovedkontoret holder til. I FNR er produksjonen i utenriks sjøfart fordelt etter lønnssummer som gjerne utbetales av rederienes hovedkontorer. Av den grunn har Oslo har en relativt stor andel av produksjon og sysselsetting for utenriks sjøfart.

Elektrisitetsforsyning

Med den siste hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet ble denne næringen splittet i tre: Produksjon av kraft, transport og omsetning. Dette har vi utnyttet i FNR og fordeler produksjon av elektrisk kraft etter produksjonssted, mens krafttransport og -omsetning fordeles i henhold til lønnssummer.

produktivitetforskjeller mellom regionene. I figur 2 ser vi hvordan de ulike indeksene per sysselsatt i regionene er i forhold til landsgjennomsnittet på 100.

Det høye bruttoprodukt for Oslo og Akershus når det gjelder primærnæringene skyldes i hovedsak en svært høy kapitalintensitet. Alt i alt er det bare Trøndelag og Nord-Norge som ikke samlet kommer over landsgjennomsnittet i noen av hovednæringene. Her er det Sør-Trøndelag og Troms som trekker landsdelsindeksene ned. Nord-Trøndelag ligger 8 prosent over landsgjennomsnittet for bruttoproduktet per sysselsatt i sekundærnæringene, Nordland 4 prosent over landsgjennomsnittet på den samme indeksen. Finnmark har en høyere indeks for bruttoproduktet per sysselsatt innen primærnæringene: 15 prosent over landsgjennomsnittet.²

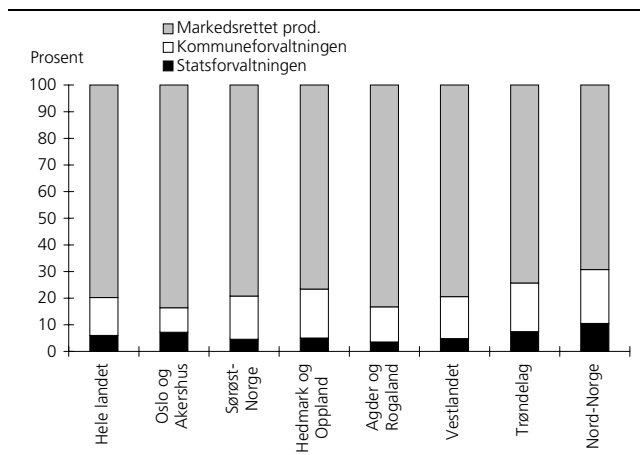
Vi har med andre ord at bildet av hvor verdiskapingen finner sted er ganske nyansert, de fleste regioner kommer over landsgjennomsnittet for noen indekser – det er ikke tilstrekkelig å betrakte BNPR alene.

Offentlig produksjon har størst betydning i Nord-Norge

Det er ikke bare næringssammensetningen som varierer mellom landsdelene, også andelen av bruttoproduktet som kan knyttes til offentlig virksomhet varierer. Totalt kan bruttoproduktet inndeles i markedsrettet virksomhet og ideelle organisasjoner, produksjon for eget bruk, statsforvaltningen og kommuneforvaltningen. Markedsrettet produksjon omfatter også noen offentlige foretak. Vannforsyning og kloakk- og renovasjonstjenester innen offentlig forvaltning regnes som offentlig markedsrettet virksomhet. Innen kategorien "Produksjon for eget bruk", er det produksjonen i bolignæringen som utgjør størstedelen. Men også verdien av egen produksjon, som jakt, fiske, bærplukking etc., er med.

Husleie for selveierne er en imputert størrelse i nasjonalregnskapet. Verdien av boligjenestene regnes som et gode som konsumeres, og dermed må disse tjenestene også produseres. Produksjonen i bolignæringen skal uttrykke betalt husleie for de som leier bolig, og for selveierne den husleien de måtte betalt for boligen dersom de hadde leid den.

2 Hovedkategorier av næringer: *Primærnæringer*: Jordbruk, skogbruk og fiske. *Sekundærnæringer*: Olje- og gassutvinning, bergverksdrift, industri, kraft og vannforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet. *Tjenesteytende næringer*: Tjenesteytende næringer

Figur 3. Sammensetning av bruttoproduktet i ulike regioner. 1993

Offentlig produksjon verdsettes ved hjelp av driftskostnadene, dvs. som summen av lønnskostnader, produktinnsats, kapitalslit og netto produksjonsskatter. Driftsresultatet forutsettes å være null (non-profit). Figur 3 viser i hvilken grad offentlig sektor har betydning for regionenes samlede bruttoprodukt. Markedsrettet produksjon utgjør her summen av markedsrettet produksjon, virksomheten i ideelle organisasjoner og produksjon for eget bruk.

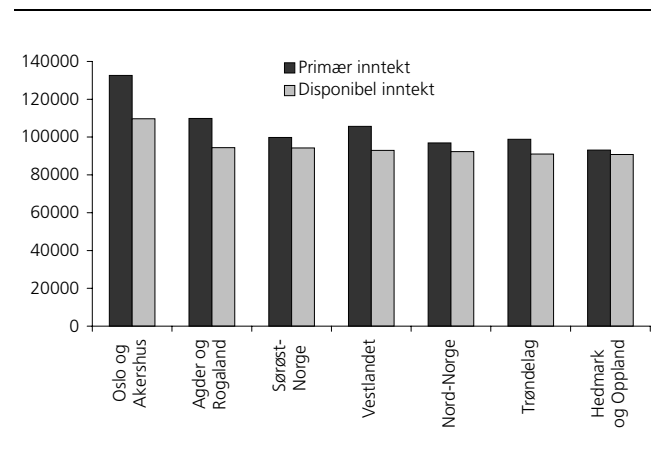
For landet som helhet utgjør statsforvaltningens bidrag til bruttoproduktet 6 prosent, når vi holder ekstrasfylket utenfor. Tilsvarende bidrar kommuneforvaltningen med 14,2 prosent. De resterende 79,8 prosent er i figuren klassifisert som markedsrettet virksomhet, selv om det også inngår ikke-markedsførte tjenester som ideelle organisasjoner og husholdningenes egen produksjon.

De enkelte regioner avviker noe fra landsandelene. Avviket til landsgjennomsnittet er størst for Nord-Norge, der stats- og kommuneforvaltningen samlet utgjør over 30 prosent av landsdelens totale bruttoprodukt. Offentlig sektors andel av den enkelte regions bruttoprodukt er lavest for Oslo og Akershus og for Agder og Rogaland: ca 16 prosent. Med andre ord har vi at offentlig forvaltnings andel av fylkenes samlede bruttoprodukt kan være lav, selv for fylker hvor offentlig forvaltning, særlig statsforvaltningen, er sterkt representert.

Høyest inntekt i Oslo og Akershus

Tidligere beregninger av husholdningenes inntekter viste at Oslo og Akershus' andel av disponibel inntekt var størst i perioden 1993 - 1996 enn befolkningsandelen skulle tilsi. Målt per innbygger kom Sørøst-Norge, Agder og Rogaland og Vestlandet litt under landsgjennomsnittet per innbygger. De laveste nivåene for inntekt per innbygger ble funnet for Trøndelag, Hedmark og Oppland og for Nord-Norge.

Variasjonene i disponibel inntekt skyldes hovedsaklig regionale variasjoner i husholdningenes primære inntekter. Av disse utgjør arbeidsinntekten hoveddelen (80-85 pro-

Figur 4. Husholdningenes inntekter i ulike regioner 1993. Kroner Per innbygger**Tabell 2. Husholdningenes inntekter per innbygger 1993 Indeks, hele landet = 100**

	Per innbygger			Per person over 17 år	
	Primær-inntekt	Disponibel inntekt	Formuesinntekt	Primær-inntekt	Disponibel inntekt
Hele landet	100	100	100	100	100
Oslo og Akershus	123	114	127	121	112
Sørøst-Norge	92	98	92	91	96
Hedmark og Oppland	86	94	92	84	92
Agder og Rogaland	102	98	97	105	102
Vestlandet	98	96	96	99	98
Trøndelag	91	94	94	92	95
Nord-Norge	90	96	85	90	96

sent). Siden arbeidsinntekten per lønnstaker varierer mellom næringer, vil de primære inntektene avspeile en side av regionens næringsgrunnlag. De høyeste primære inntektene ble for 1996 beregnet for Oslo og Akershus, de laveste for Hedmark og Oppland.

I husholdningenes primære inntekter inngår også formuesinntekter og -utgifter. I 1996 var Oslo og Akershus og Vestlandet de eneste landsdeler med høyere formuesinntekter enn utgifter. Imidlertid har formuesutgiftene falt kraftig for alle landsdeler fra 1993 til 1996 p.g.a. nedgangen i rentesatsene. Rentenedgangen fikk særlig betydning for Oslo og Akershus, da husholdningene i denne landsdelen har høyere gjeld enn husholdninger i andre landsdeler. For 1993 hadde ingen av landsdelene positive netto formuesinntekter for husholdningene.

Den nye beregningen av inntektene av egen bolig (implementering av tall fra FNR93, se egen boks) gav en litt annen regionalfordeling enn tidligere publisert, selv om vi fortsatt finner de høyeste inntektene i Oslo og Akershus. Målt per innbygger ligger Oslo og Akershus 14 prosent over landsgjennomsnittet. Hovedstadsområdet etterfølges nå av Agder og Rogaland. Lavest var den disponible inntekt per innbygger i Hedmark og Oppland og i Trøndelag.

Om beregningene av husholdningenes inntekter

Man har tidligere beregnet husholdningenes inntekter etter landsdel (US 42/98, og Røstadsand (1998)). Beregningene har tatt utgangspunkt i tallene på nasjonalt nivå, slik de fremkommer i NOS Nasjonalregnskapsstatistikk 1978-1996, Statistisk sentralbyrå (1997). For å regionalisere har man koblet selvangivelsesstatistikk, statistikk fra Rikstrygdeverket og befolkningsstatistikk til de nasjonale tallene.

For bedre å kunne sammenligne regionenes inntektstall med verdiskapingstallene fra FNR er det foretatt en endring i beregningene når det gjelder regional fordeling av inntekten av egen bolig. I nasjonalregnskapet er dette, som vi tidligere har vært inne på, en egen næring: Boligtjenester, egen bolig.

I tidligere beregninger av husholdningenes inntekter har selvangivelsesdata blitt brukt til å beregne inntekt av egen bolig. Vi har erstattet de tidligere beregningene av husholdningenes inntekter av egen bolig, med den regionale fordelingen av produksjonen i bolignæringen, slik den fremkommer i FNR93. Da det dessverre ikke foreligger fylkesfordelte nasjonalregnskapstall for senere år, begrenses analysen til å gjelde dette året.

Husholdningssektoren

I nasjonalregnskapet kan husholdninger defineres som en eller flere personer som deler bolig og har felles ressurser (inntekt og formue) som anvendes på felles konsum av varer og tjenester. En spesiell kategori av husholdningsenheter er felleshusholdningene. Felleshusholdningene omfatter langtidspasienter på sykehus, pensjonærer på alders- og sykehjem, bofellesskap o.l. Langtidsinnsatte i fengsler er også medregnet. (Røstadsand, 1998). Husholdningssek-

toren omfatter husholdningenes produksjonsvirksomhet for egen regning (f.eks. boliger) samt virksomheten i foretak som drives med fullt personlig ansvar. Husholdningssektoren omfatter videre virksomheten i ideelle organisasjoner, men i våre beregninger her er de ideelle organisasjonene holdt utenfor.

Primær inntekt

Primær inntekt for husholdningene er summen av husholdningenes lønnsinntekter, netto formuesinntekt og driftsresultat/ blandet inntekt for virksomhet som tilhører husholdningssektoren. Driftsresultatet er her definert på samme måte som for næringene (jfr boks 1). Betegnelsen blandet inntekt brukes når driftsresultatet i virksomheten inneholder et element av godtgjørelse for den selvstendige eierens egne arbeidsinnsats.

$$\text{Primære inntekter} = \text{Driftsresultat/blandet inntekt} + \text{lønnsinntekter} + \text{netto formuesinntekter}$$

Disponibel inntekt

Vi finner disponibel inntekt ved å ta utgangspunkt i de primære inntektene, legge til netto stønader, pensjoner og inntektsoverføringer, og trekke fra skatter og trygdepremier som husholdningene betaler. Overføringene omfatter bl.a. skadeforsikringspremier og -erstatninger, premier og ytelser til kasser og fond og overføringer til ideelle organisasjoner.

$$\text{Disponibel inntekt} = \text{primær inntekt} + \text{netto stønader} + \text{netto overføringer} - \text{skatter og trygdeavgifter}$$

I tabell 2 er husholdningenes inntekter regnet om til indekser, med hele landet lik 100. Det er her skalert etter innbyggere og etter personer over 17 år. Forskjellen mellom disse indeksene har med alderssammensetningen i regionene å gjøre. Regioner med relativt mange unge under 17 år har en høyere indeks for inntekt per person over 17 år enn den tilsvarende indeks per innbygger.

Husholdningenes primære inntekter kan være et uttrykk for husholdningenes evne til å generere egne inntekter, mens den disponible inntektsfordelingen viser resultatet etter at alle overføringer er mottatt og arbeidsgiveravgift og andre skatter og avgifter m.v. er betalt. Med andre ord kan den disponible inntektsfordeling mer betraktes som et resultat av den til enhver tid gjeldende politikk. Når vi sammenligner indeksene i tabell 2 ser vi at rangeringen mellom de ulike regionene kan variere noe, bortsett fra for Oslo og Rogaland som har de høyeste indeksene. For inntektsfordelingen per person over 17 år ser vi at disse regionene er de eneste som ligger over landsgjennomsnittet. Generelt ser vi at differansen mellom høyeste og laveste indeks er minst for disponibel inntekt og størst for formuesinntektene. Formuesinntektene er med andre ord mer ujevnt fordelt - noe sterkere sentralisert- enn de øvrige inntekter.

Konklusjoner

Den enkelte regions bidrag til BNP per innbygger avhenger av næringsgrunnlaget og regionens komparative fortrinn: Produktiviteten til de sysselsatte, og graden av kapitalinnsats. Jo mer kapitalintensiv en næring er, jo større er bidraget til det samlede BNP. Bildet av regionale produktivitetsforskjeller nyanseres betydelig når vi ser på noen av hovednæringene for seg. Indeksene for bruttoprodukt per sysselsatt i de enkelte næringene kan betraktes som et grovt produktivitetstiltal. Da har vi at primærnæringene er mest produktive i Sørøst-Norge, Agder og Rogaland har de høyeste indekser for bruttoprodukt per sysselsatt innen sekundærnæringene, mens Oslo og Akershus har høyest indeks per sysselsatt innen tjenesteyting.

Offentlig sektors bidrag til BNP måles ved kostnadene. Betydningen av offentlig sektor, målt ved stats- og kommuneforvaltningens andeler av de enkelte regionenes samlede bruttoprodukt varierer. For Nord-Norge er offentlig sektors andel av det samlede bruttoproduktet 30 prosent, mens for Oslo og Akershus er andelen 16 prosent.

Husholdningenes disponible inntekt var høyest for Oslo og lavest for Hedmark og Oppland og Trøndelag. Den regionale fordelingen var likevel svært homogen. Regionene for-

delte seg mellom indekser på 112 og 95, landsgjennomsnittet var satt lik 100. Til sammenligning fant vi indekser mellom 116 og 84 (landsgjennomsnittet satt til 100) for bruttoregionalproduktet per sysselsatt. M.a.o. har vi at den regionale fordelingen av husholdningenes inntekter ikke avviker mye fra den regionale fordelingen av BNP per sysselsatt.

Formuesinntektene viste en sterkere sentralisering, der indeksene per innbygger varierte mellom 127 og 85 og landsgjennomsnittet settes lik 100.

Referanser

Edvardsen, Hege Marie (1998): Fylkesfordelt nasjonalregnskap 1993, resultater og metoder, Notat 98/63, Statistisk sentralbyrå.

Eurostat (1995): *Regional accounts methods - Gross value-added and gross fixed capital formation by activity*. Statistical document theme 1 (General statistics) Series E: Methods. Office for official Publications of the European Communities, Luxemburg 1995.

Eurostat (1996a): *Regional accounts methods - Household accounts*. Statistical document theme 1 (General statistics) Series E: Methods. Office for official Publications of the European Communities, Luxemburg 1996.

Eurostat (1996b): *European system of accounts ESA 1995*. Luxemburg 1996.

Røstasand, Jon Ivar (1998): Husholdningssektoren i nasjonalregnskapet, Notat 98/69, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (1997): *Nasjonalregnskapsstatistikk 1978-1996: Produksjon anvendelse og sysselsetting*. NOS C 426.

Sørensen, Knut (1998): *Husholdningenes primære og disponible inntekter etter landsdel 1993-1996*, i US nr 42/98, Statistisk sentralbyrå.